

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Harkintaan perustuva valinta yhteishaussa

Opinto-ohjauksen aamukahvi 9.12.2022
Satu Hornborg

Harkintaan perustuva valinta

Harkintaan perustuva valinta koskee ainoastaan ammatillista koulutusta ja lukiokoulutusta.

Ammatillinen koulutus

- oppimisvaikeudet
- sosiaaliset syyt
- koulutodistusten puuttuminen tai todistusten vertailuvaikeudet
- riittämätön tutkintokielen kielitaito
- yksilöllistetty oppimäärä matematiikassa ja äidinkielessä.

Lukiokoulutus

- koulutodistusten puuttuminen
- yksilöllistetty oppimäärä matematiikassa ja äidinkielessä

Harkintaan perustuva valinta

- Hakija on mukana ainoastaan harkintaan perustuvassa valinnassa, jos
  - hänellä ei ole perusopetuksen päättötodistusta
  - hän on suorittanut koulutuksensa ulkomailla
  - hänellä on yksilöllistetty oppimäärä sekä matematiikassa että äidinkielessä.
- Jos kotiopetuksessa oleva oppilas ei saa erityisen tutkinnon todistusta koko perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta, hän valitsee pohjakoulutukseen 'ei päättötodistusta'.
  - hakija on mukana ainoastaan harkintaan perustuvassa valinnassa.

Harkintaan perustuva valinta – liitteet

- Hakijan tulee perustella harkintaan perustuva valinta liitteillä.
  - matematiikan ja äidinkielen perusteella harkintaan perustuvassa valinnassa hakevan ei ole välttämätöntä lähettää liitteitä.
- Hakija saa hakulomakkeella ja vahvistusviestissä osoitteet, joihin liitteet tulee lähettää.
  - liitteet lähetetään oppilaitokseen kirjepostilla tai oppilaitoksen turvasähköpostiin.
  - ulkomailla suoritettut todistukset tai muut todistukset, joihin hakija vetoaa, voi liittää hakulomakkeelle

Harkintaan perustuva valinta - opiskelijavalinta

- Koulutuksen järjestäjä voi erityisen syyn perusteella valita enintään 30 % kuhunkin **ammattillisen perustutkinnon** hakukohteeseen otettavista opiskelijoista valintapistemääristä riippumatta.
- Koulutuksen järjestäjän tulee arvioida hakijan edellytykset suoriutua opinnoista
  - ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi hyödyntää oppimisvalmiuskoetta harkintaan perustuvan valinnan päätöksen tukena.
- Pistevalinnassa mukana oleva hakija voi tulla hyväksytyksi pisteidensä perusteella, vaikka hänet olisi hylätty harkinnanvaraisesti.

Onko hakijalla vain harkintaan perustuva haku jos yksilöllistetyt oppiaineet ovat matematiikka ja suomi toisena kielenä?

Vastaus: Suomi toisena kielenä on äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärä, joten hakija ohjautuu harkintaan perustuvaan valintaan.

Jokin ulkomainen todistus on, onko peruste tod. puuttuminen vai vertailuvaikkeudet?

Vastaus: Hakija ei itse valitse harkinnanvaraisuutta, vaan se tulee automaattisesti pohjakoulutuksesta (ulkomailla suoritettu koulutus).

Miten määritellään riittämätön tutkintokielen taito? Kuka sen määrittelee?

Vastaus: Koulutuksen järjestäjä voi arvioida hakijan kielitaidon, mutta sen perusteella ei voi hylätä hakijaa opiskelijavalinnassa. Lähtökohtana on, että hakijan kielitaito on perusopetuksen päättötodistuksen perusteella riittävä ja se kehittyy opintojen aikana.

Jos hakija hakee ulkomaisella todistuksella, koulutuksen järjestäjä arvioi hakijan valinnan harkinnanvaraisesti ja sen, onko hakijalla riittävät edellytykset suoriutua opinnoista (ml. kielitaidon riittävyys). Koulutuksen järjestäjä tekee tältä pohjalta päätöksen hakijan valinnasta.

Avaisitko lisää kotiopetuksessa olleen oppilaan hausta.

Vastaus: Jos kotiopetuksessa oleva oppilas ei saa erityisen tutkinnon todistusta koko perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta, hän valitsee pohjakoulutukseen 'ei päättötodistusta'. Seloste perusopetuksen edistymisestä ei ole todistus, joten sitä ei voi verrata perusopetuksen päättötodistukseen. 'Ei päättötodistusta' -pohjakoulutus ohjaa hakijan harkintaan perustuvaan valintaan, jolloin hän ei ole pistevalinnassa mukana.

Tarkistusksymys: lukioon ei siis voi hakea harkinnanvaraisessa haussa muuten kuin jos päättötodistus puuttuu tai äi+ma yksilöllistetty. Mikään muu syy ei voi johtaa harkinnanvaraiseen hakuun?

Vastaus: Juuri näin. Hakija ei voi itse valita harkinnanvaraisuuden perustetta lukiohakukohteissa.

Onko harkinnanvaraisen haun hakija mukana myös pistevalinnassa?

Vastaus: Kyllä, jos hän hakee oppimisvaikeuksilla, sosiaalisilla syillä, koulutodistusten vertailuvaikeuksilla tai riittämättömällä tutkintokielen kielitaidolla.

Vaikka pistevalinnassa mukana olevaa hakijaa ei hyväksyttäisi harkinnanvaraisesti, hän voi tulla hyväksytyksi hakukohteeseen pisteidensä perusteella.

Kuka on vastuussa kotiopetuksessa olevan oppilaan yhteishausta?

Vastaus: Ohjaus- ja valvontavastuu kuuluu oppivelvollisuuslain mukaan oppivelvollisen asuinkunnalle.

Meneekö yhteishaun päättymisen jälkeen kotikunnan saavat ukrainalaiset automaattisesti harkinnanvaraiseen hakuun?

Vastaus: Jos hakijalla ei ole suomalaista perusopetuksen päättötodistusta, hän on automaattisesti harkinnanvarainen hakija.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

